

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-10-11
Besvaras senast
2016-10-25

Till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:43 Brister i patientsäkerhet

I november 2015 besvarade regeringens ansvariga statsråd Gabriel Wikström min interpellation gällande patientsäkerhet och akuta brister i städningen inom vården. Statsrådet lovade då bland annat att:

”för min del är den närmaste tidens åtgärder inriktade på att ta fasta på den kritik som inte minst Riksrevisionen har haft och som handlar om hur vi kan få den lag som nu finns på plats att också tillämpas i praktiken. Hur kan vi se till att det bedrivs ett aktivt och systematiskt patientsäkerhetsarbete, många gånger med just hygien och städning i fokus?”

Riksrevisionens rekommendationer till regeringen kan sammanfattas till:

- Se till att rätt förutsättningar finns för en verkningsfull tillsyn.
- Se till att Socialstyrelsen är ett stöd för vårdgivarna i tillämpningen av regelverket för patientsäkerhet.
- Ge Socialstyrelsen i uppdrag att ansvara för en långsiktig nationell styrning och samordning av patientsäkerhetsarbetet.
- Genomföra fördjupade utredningar av principiellt viktiga vårdhändelser.
- Ange betydelsen av patientsäkerhetskunskaper i examensordningen i högskoleförordningen.

Dessa rekommendationer tar fasta på brister som bör följas upp och ha konkreta handlingsplaner kring. Därför har Moderaterna motionerat om dessa och flera konkreta förslag bland annat med anledning av skrivelse 2015/16:53 *Riksrevisionens rapport om patientsäkerhet*. Riksrevisionen anser att patientsäkerhetslagen innebär ökade krav på vårdgivare att skapa och få till stånd ett fungerande patientsäkerhetsarbete.

Riksrevisionen menar vidare att det saknas tydliga definitioner av vissa centrala begrepp och vägledning om hur patientsäkerhetslagen ska tillämpas i fråga om patienters medverkan. Därtill menar Riksrevisionen att staten inte lämnar tillräckligt stöd till vårdgivarna i att tillämpa regelverket.

Riksrevisionen påtalar i sin granskning om patientsäkerheten att det finns brister i tillsynen gällande patientsäkerhet. Riksrevisionen påtalar vidare att den egeninitierade tillsynen är begränsad och att återkopplingen av denna tillsyns

iakttagelser sker på ett sätt som försvårar för vårdgivare att lära av händelser som inträffat i andra vårdgivares verksamheter.

Regeringen däremot delar inte Riksrevisionens bedömning utan anser att det formella stödet till vårdgivarna är tillräckligt, enligt skrivelse 2015/16:53. Regeringen, menar vidare i sin skrivelse, att den noga följer utvecklingen inom Inspektionen för vård och omsorgs, IVO:s, verksamhet. Regeringen anser vidare att myndighetens strategiska arbete med att effektivisera handläggning har gett resultat. Tydligt så mycket att det under året som gått har sparats rejält på myndighetens resurser, enligt budgetpropositionen 2016 med omkring 60 miljoner kronor för år 2017. Något som nu i budgetproposition 2017 justeras något.

Detta trots att Socialdemokraterna och övriga vänsterpartier så sent som vid budgetbeslutet i december avslagit förslag i riksdagen om att höja resurserna till IVO med 47 miljoner kronor per år. På toppen av besparingarna beslutade även regeringen i slutet av december om halvering av IVO:s frekvenstillsyn. Nu blev det så drastiska konsekvenser för tillsynen, vilket Moderaterna ett flertal gånger påtalat i riksdagen, att man justerar i kanten.

Men löftet från ansvarigt statsråd Wikström var att hanteringen av patientsäkerhet inte skulle skötas så av regeringen. Så vad har då hänt.

Statsrådets inställning till behovet av konkreta reformer och stärkt lagstiftning är tydligt negativ. I en interpellationsdebatt tidigare i riksdagen formulerade Wikström sig på följande sätt:

”Det viktigaste tror jag är att riksdagen tar ställning för mer resurser till hälso- och sjukvården och att vi sedan grundligt, så som vi gör med de utredningar som är i gång, ser över hur vi kan få en bättre fungerande klagomålshantering inom Inspektionen för vård och omsorg och på det sättet frigöra resurser till den egeninitierade tillsynen.”

En sjuksköterska på akutmottagningen vid universitetssjukhuset i Linköping, tillika fackligt förtroendevald inom Vårdförbundet, uttalar sig på följande sätt i SVT Opinion den 29 april 2016.

”Det finns inte längre någon patientsäkerhet att tala om. Vi som arbetar inom vården vårdar knappt längre. Vi släcker bara bränder. Dagligen. Samtidigt som

vi uppgivet får se på hur ytterligare en dags patienter och anhöriga hamnar i kläm.”

Nu har månaderna gått sedan interpellationsdebatten om ökad patientsäkerhet och bristande städning inom vården. Vad har hänt med de budskap och löften som regeringen och ansvarigt statsråd Wikström gav i riksdagen?

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt statsråd Gabriel Wikström:

1. Varför har statsrådet inte återkommit till riksdagen med konkreta förslag, till exempel via proposition till riksdagen lagt fram förslag till åtgärder för att komma till rätta med bristerna i städning inom vården och vårdhygien?
2. Vilka nationella strategier för ökad patientsäkerhet avser regeringen nu att införa, och när är i så fall avsikten att de ska träda i kraft?
3. Vilken analys ligger bakom att föregå utredningen om klagomål och tillsyn, och dra ned på Inspektionen för vård och omsorgs resurser att kunna genomföra ålagd tillsyn och uppföljning inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten och äldreomsorgen, innan förslag lagts fram om ny struktur för klagomålshanteringen?
4. Vilka konkret riktade nationella åtgärder har statsrådet och regeringen genomfört under år 2016 för att öka patientsäkerheten och förbättra städningen inom vården?
5. På vilket sätt har statsrådet gått från ord till handling sedan den tidigare interpellationsdebatten vad gäller patientsäkerhet, undvikbara vårdskador och brister i vårdstädning? När avser statsrådet och regeringen att återkomma till riksdagen med konkreta förslag och förbättringar som riksdagen kan ställa sig bakom?

.....

Cecilia Widegren (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin